

*Omnia mutantur, nihil interit*

**Όλα αλλάζουν, τίποτε δεν χάνεται, (Οβίδιος)**

*Obscuris vera involvens,*

**Με σκοτάδια σκεπάζεται η αλήθεια, (Βιργίλιος)**

### **γ)Επανάστατικά τεχνάσματα και επαναστατισμός**

Χρειάζεται να σταθούμε σε μερικά στοιχεία αυτού που αναφέρεται ως επανάσταση. Πρόκειται για κάποια ιδεολογήματα μέσα από τα οποία επιχειρείται να στοιχειοθετηθεί –αυθαίρετα, εξωπραγματικά αλλά και πέρα από τυχόν μεταφυσική διάσταση– η άποψη πως το μέσο μπορεί να γίνει σκοπός.

Ως «μεγαλόπνοα», όντως, παρουσιάζονται τα τεχνάσματα που χρησιμοποιούνται προς μια τέτοια κατεύθυνση. Ένα αρκετά συνηθισμένο είναι αυτό κατά το οποίο ένας αριθμός από τα μέσα που συνιστούν την πολύμορφη κοινωνική δράση «συμπυκνώνεται». Αυτή η «συμπύκνωση» χρησιμοποιείται για την αναγόρευση ενός από αυτά σε ΣΚΟΠΟ. Έτσι,

ακούγεται πως τα μέσα του αγώνα χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση της επανάστασης (sic!). Κι έτσι οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι καλούνται να αποδεχτούν ή να αναδείξουν ένα από τα συστατικά της πολύμορφης κοινωνικής δράσης ως αρχηγέυον και να το προωθήσουν στο θρόνο του υπέρτατου άρχοντα!

Ας προχωρήσουμε σε ένα ακόμη από τα τεχνάσματα που η εξουσιαστική τεχνική χρησιμοποιεί, προκειμένου μέσα από διαχωρισμούς να αυτοδιαφημιστεί ως καινοτόμος. Πρόκειται για την περίπτωση όπου αυτός που επιθυμεί να δυσφημήσει μια άποψη, φορά την ταμπέλα του φορέα της άποψης, την ίδια στιγμή που διαλαλεί τις πλέον απεχθείς και ανταγωνιστικές απόψεις. Πρόκειται για τον υποτιθέμενο «αντικοινωνισμό», που είναι μία κατ' εξοχήν εξουσιαστική στάση. Πάνω σ' αυτό χρειάζεται να υπενθυμίσουμε πως η αναρχική προοπτική αποδέχεται ως ένα από τα πολλά μέσα για την πραγμάτωσή της, την επανάσταση (όχι γενικά και αόριστα, το τονίζουμε, επειδή η διαστρέβλωση έχει τόσα ποδάρια που ξεπερνά ακόμη και αυτή τη σαρανταποδαρούσα) για την αναρχία.

**Επομένως, η δράση των αναρχικών δεν μπορεί να διαχωριστεί και να σταθεί εχθρικά απέναντι σ' αυτό που σήμερα υπάρχει και έχει προσδιοριστεί ως κοινωνία**, δεδομένου πως δεν μπορεί να νοηθεί ως επαναστατική η κάθε εγωιστική καρικατούρα.

Επαναστατικό μπορεί να γίνει ό,τι συνδέεται με ένα τμήμα της κοινωνίας και τους σκοπούς που επιδιώκονται με τη δράση του. Όλα τα άλλα, που μπορεί να εμφανίζονται ως επαναστατικά, αποτελούν αστείες προσπάθειες που χαρακτηρίζονται από επαναστατισμό.

Από κει και πέρα, οι διαχωρισμοί και οι προσδιορισμοί του είδους: επαναστατικός αναρχισμός, κοινωνικός αναρχισμός και άλλες ιστορίες παιδιάστικης (αν όχι κάτι χειρότερο) νοοτροπίας, που γίνονται σκόπιμα ή μη, αντιστοιχούν σε μία εκ των προτέρων καταδικασμένη προσπάθεια υπονόμευσης των απελευθερωτικών διεργασιών.

Είναι γεγονός πως οι κάθε είδους εκφραστές τυχοδιωκτικών λογικών, μη έχοντας καμία βάση στήριξης ή απελευθερωτικής προοπτικής (ούτε καν σε ατομικό επίπεδο), σπαράζουν όπως το ψάρι με τα δίχτυα, προσπαθώντας να παρουσιάσουν μια απάντηση (που μόνο πειστική δεν είναι) στα ζητήματα που προκύπτουν και στα αδιέξοδα που τους έχει οδηγήσει η υπερφίαλη ματαιοδοξία.

Είναι διασκεδαστική, σε πολλές περιπτώσεις, η εικόνα που παρουσιάζουν οι εκάστοτε «φορείς» του επαναστατισμού. Από πολέμιοι της αναρχικής προοπτικής μετατρέπονται σιγά-σιγά σε «τάση» της αναρχίας. Αρπάζουν φράσεις και λέξεις από δω κι από κει προσπαθούν να τις κολλήσουν όπως-όπως στα κακότεχνο κατασκευάσμα τους και στην βιαστική προσπάθειά τους να στηρίξουν ένα κτίσμα υπό κατάρρευση.

Σ' όλη αυτή την κατάσταση δεν παραλείπεται η αναζήτηση της δημοσιότητας. Το να βρίσκεται στο επίκεντρο των συζητήσεων, ακόμα και με τις πλέον αρνητικές τοποθετήσεις, πιστεύεται πως είναι χρήσιμο για ένα τόσο σαθρό κατασκευάσμα όπως αυτό. Η ελπίδα του να τραφεί από την αρνητική διαφήμιση, απορροφώντας ενέργεια και προκαλώντας βάθεμα μιας διχαστικής κατάστασης **με την χρησιμοποίηση ενός κενού από περιεχόμενο και προοπτική λόγου**, είναι εμφανής στις περισσότερες από τις σπασμωδικές κινήσεις που γίνονται κατά καιρούς.

Κάθε νοήμων άνθρωπος, που αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα η οποία υπάρχει γύρω του και δείχνει τον απαιτούμενο σεβασμό σ' αυτά που διακηρύσσει, γνωρίζει **πως δεν αρκεί η ανακοίνωση και η διαφήμιση μιας ταυτότητας** (π.χ. αναρχικός, αντιεξουσιαστής, αριστερός, επαναστάτης σοσιαλιστής, επαναστάτης αναρχικός, επαναστάτης αριστερός, αναρχικός συνδικαλιστής, αναρχικός σοσιαλιστής κ.ά.).

Γίνεται αντιληπτό πως **απαιτείται η διαρκής επιβεβαίωσή αυτής της ταυτότητας με πράξεις και οράματα, με ένα ουσιαστικό περιεχόμενο, όπου υπάρχει μια αλληλένδετη λειτουργία** κι όχι με αόριστες έννοιες του είδους: τιμή, υπερηφάνεια, ηθική, αξιοπρέπεια κ.λπ. Επειδή, τέτοιες έννοιες έχουν πλημμυρίσει τις διακηρύξεις όλου του φάσματος των ιδεολογικοπολιτικών αποχρώσεων, από την λεγόμενη άκρα αριστερά έως την λεγόμενη άκρα δεξιά.

Οι απληροφόρητοι χρειάζεται να μάθουν πως έχουν περάσει ανεπιστρεπτί οι εποχές της αοριστίας και της προσπάθειας ψαρέματος σε θολά νερά. Κι αν ακόμα ισχύει, εν μέρει,

αυτή η συνθήκη, είναι βέβαιο πως οι υπερφίαλοι και οι «πρόθυμοι» θα λιγοστεύουν με γεωμετρική πρόοδο. Σε μια πιο δραματική έκφραση αυτών των φαινομένων, έρχεται η αντιστροφή των «αντιθέτων». Μια «αντιστροφή» που επιβεβαιώνει πως η επανάσταση κρύβει μέσα της την αντεπανάσταση με τον ίδιο τρόπο που η παρανομία κρύβει μέσα της το νόμο και αντιστροφή.

Όμως, το ζήτημα που αφορά τους ανθρώπους δεν βρίσκεται στις όποιες ονοματοδοσίες, χωρίς να σημαίνει πως τους αφήνουν αδιάφορους. Το θέμα είναι πως ο Κόσμος, ιδιαίτερα σε σχέση με την αναρχία, αναζητά, πλέον, το **πώς**, το **γιατί** και το **τί**. Και σ' αυτό το σημείο είμαστε υποχρεωμένοι να αφήσουμε στην άκρη την αδιαφορία του παρελθόντος. **Η συγκάλυψη πίσω από ετικέτες αποδεικνύει την ανυπαρξία προοπτικής, οράματος και στόχων που να συμπορεύονται με και προς την αναρχία.**

Είναι λόγια κενά περιεχομένου που φαντάζουν ισχυρά. Αυτό είναι που δεν χρειάζονται οι άνθρωποι. Αυτό είναι που δεν χρειαζόμαστε κι εμείς οι αναρχικοί.

**Οι άνθρωποι χρειάζονται πειστικά οράματα και προοπτική, όχι για να καθοδηγηθούν αλλά για να τα εμπλουτίσουν και να δημιουργήσουν έναν κόσμο ελευθερίας χωρίς κράτη και εξουσία.**

Και εδώ είναι που το καίριο ερώτημα εξακολουθεί να τίθεται: Η καταστροφή του συστήματος κυριαρχίας κι εκμετάλλευσης θα γίνει από τον κόσμο που θα ξεσηκωθεί μέσα από **μια συνεχή, λειτουργική και απελευθερωτική διεργασία, την οποία οφείλουμε να προβάλλουμε και να εμπλουτίζουμε ως αναρχικοί μέσα στον κοινωνικό χώρο** ή θα ανατεθεί σε κάποια ομάδα ειδικών και «αποφασισμένων» ατόμων; Στη δεύτερη περίπτωση έχουμε μια συνειδητή και συστηματική προσπάθεια ευνουχισμού των ανθρώπων και των δυνατοτήτων που αυτοί έχουν. Η ανάθεση γίνεται σε ειδικούς, που αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν το έργο χρησιμοποιώντας «πολύμορφα» μέσα.

Όμως, η ειδικευση εμπεριέχει την παθητικοποίηση και την αποδυνάμωση των ανθρώπινων δυνατοτήτων, στην ανάπτυξη των οποίων εμείς οι αναρχικοί οφείλουμε να συμβάλλουμε με κάθε δημιουργικό και απελευθερωτικό τρόπο.

Αξιοσημείωτο είναι το ότι αυτή η παθητικοποίηση, παρά το γεγονός πως πρωταρχικά στρέφεται προς τον υπόλοιπο κοινωνικό χώρο μη αναγνωρίζοντάς του κανένα δικαίωμα να δράσει με τρόπο ανεξάρτητο από τις επιρροές των μηχανισμών και θεσμών χειραγώγησης, στη συνέχεια, επιμερίζεται και σ' όλο το πλέγμα των ειδικών, συγκροτώντας μια δομή με γραφειοκρατικό χαρακτήρα. Ο επαναστατισμός χαρακτηρίζεται από το «προνόμιο» να δρα τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια κινητοποιήσεων, με τρόπο που να αποτρέπει τα δημιουργικά χαρακτηριστικά που –σε συνθήκες όπως αυτές που διανύουμε– υπάρχουν εν

δυνάμει και τις οποίες δεν χρειάζεται ιδιαίτερη νοημοσύνη για να κατανοήσει ή έστω να τα αντιληφθεί κάποιος.

Τίθεται σε χρήση, ως άλλοθι, μια μονότονα επαναλαμβανόμενη θεωρία περί προβάτων και βοσκών, χωρίς να είναι εύκολο να κρυφτεί η πρόθεση αυτών που την επικαλούνται πως στην ουσία θέλουν να αντικαταστήσουν τους υπάρχοντες βοσκούς.

Έτσι αυτοί που εξορκίζουν την παθητικοποίηση, την θεσμοθετούν στην πράξη για να την χρησιμοποιήσουν στη συνέχεια ως άλλοθι. Πρόκειται για ένα φαύλο κύκλο που, όμως, εκτός από τον ευνουχισμό, ουσιαστικά προσπαθεί να οδηγήσει στα χέρια των κατασταλτικών δυνάμεων τις αντιδράσεις που πηγάζουν από την συγκρουσιακή διάθεση των ανθρώπων.

Ο επαναστατισμός δεν μπορεί ή και δεν θέλει να καταλάβει (σε ορισμένες περιπτώσεις σκόπιμα) πως οι καιροί δεν είναι πάντοτε ίδιοι. Χρησιμοποιεί τη δογματική στάση για να στρεβλώσει, μέσα από την ευχέρεια που δίνει η κακομεταχείριση του λόγου, η κακόβουλη διάθεση και η κρυψίνοια.

**Σ' αυτό ακριβώς το σημείο χρειάζεται να ειπωθεί, πως η αναρχία γεννήθηκε μέσα από τις προγενέστερες των κοινωνιών ν ανθρώπινες ομάδες, ανδρώθηκε μέσα στις κοινότητες, αλλά δυστυχώς εγκλωβίστηκε και διαστρεβλώνεται μέσα στον κοινωνικό χώρο από τις βασικές συνιστώσες της πολιτικής: την τεχνική, την υποκρισία και το ψέμα**

Επειδή, ένα πραγματικά σημαντικό δώρο που δόθηκε στον άνθρωπο, αυτό της ομιλίας και μετέπειτα της γραφής, μετατράπηκε από την εξουσία σε κατάρα. Η αλήθεια και η ειλικρίνεια, η άμεση εκδήλωση των σκέψεων και των επιθυμιών που είναι η καθαυτό έκφραση της ανθρώπινης οντότητας χάνεται και τη θέση της καταλαμβάνει το επεξεργασμένο ψεύδος και η συκοφαντία, η διαστρέβλωση, η υποκρισία και η υπονόμηση μέσα από το λόγο και τη γραφή.

## δ) Ένοπλος αγώνας και αντάρτικο πόλης

Όσα έχουν ήδη αναφερθεί συνδέονται στενά με την εσωτερική λογική που διέπει τον ένοπλο αγώνα. Πριν όμως προχωρήσουμε, καλό θα ήταν να γίνει μια προσπάθεια διευκρίνησης σε σχέση με ορισμένα ζητήματα.

Όπως έχουμε αναφέρει, η πολύμορφη δράση περιλαμβάνει μια σειρά από στοιχεία που χαρακτηρίζονται από εμφανή βίαια χαρακτηριστικά.

Ας ξεκινήσουμε από ένα αρκετά συνηθισμένο γεγονός. Αναφερόμαστε στις συγκρούσεις που εκδηλώνονται στην διάρκεια πορειών-διαδηλώσεων. Αυτές οι βίαιες συγκρούσεις δεν ταυτίζονται με αυτό που αποδίδεται ως **ένοπλη δράση**, παρά το γεγονός πως κατά την εκδήλωσή τους χρησιμοποιούνται αντικείμενα που χαρακτηρίζονται ως όπλα (πέτρες, ξύλα, μολότοφ, σφυριά κ.λπ.) ή πράγματι είναι.

Αλλά, ακόμη και στην περίπτωση που υπάρξει τυχόν μεμονωμένη χρήση όπλων, όπως μαχαίρι ή πιστόλι, και πάλι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί η δράση διαδηλωτών ως ένοπλη. Όμως, τα όρια της μετατροπής μιας σύγκρουσης –κατά τη διάρκεια διαδήλωσης, πάντοτε– σε ένοπλη δράση δεν είναι ασαφή: Πρόκειται για το σημείο εκείνο όπου διαμορφώνεται μια συγκεκριμένη κατάσταση, που αποκτά χαρακτηριστικά **ένοπλης αντιπαράθεσης** με τις δυνάμεις του κράτους. Αυτή η αντιπαράθεση σημαδεύεται από τον

### **επιθετικό χαρακτήρα**

που διαμορφώνει η δράση των διαδηλωτών και έχει

### **ορισμένη διάρκεια**

. Συνεπώς,

**εξαρτάται από τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδηλώνεται αυτή η ποιοτική**

## μεταβολή μιας βίαιης δράσης σε ένοπλη

Αυτό το **μη δομημένο** χαρακτηριστικό της ένοπλης δράσης είναι που μας ενδιαφέρει από αναρχική απελευθερωτική σκοπιά. Επειδή ακριβώς αυτό είναι που συμβάλλει ουσιαστικά στην αποφυγή κατασκευής εξουσιαστικών δομών. Θεωρούμε, μάλιστα, πως αυτή μπορεί να υπάρξει και εκτός των κοινωνικών κινητοποιήσεων χωρίς –και πάλι– να απαιτείται δόμησή της σε κάποιου είδους σχήμα. Επειδή τέτοιες δομήσεις είναι που **μετ**  
**ατρέπουν**

(σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες)

**το μέσο σε σκοπό και το σχέδιο της ελευθερίας σε μια εναλλακτική εξουσία.**

Εκείνο που χρειάζεται είναι η πολυμορφία των κοινωνικών αγώνων και πρακτικών να μην μένει στα λόγια, αλλά να υλοποιείται μέσα στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες κυριαρχίας κι εκμετάλλευσης.

Δεν θα βοηθούσε σε τίποτε την απελευθερωτική διεργασία η δημιουργία δομών. Δώσαμε και δίνουμε μεγάλη σημασία στη δημιουργία αναρχικών ομάδων. Αυτή, όμως, η κατεύθυνση δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως μία εναλλακτική πρόταση για την κατασκευή άλλου τύπου δομών. Επειδή η αναρχική ομάδα δεν είναι δομή, ένα σχήμα που επιβάλλεται σε κάποιο μέρος ή σε κάποια σύνολα.

**Ίσα-ίσα, η αναρχική ομάδα είναι ένα μέρος του όλου και ταυτόχρονα εμπεριέχει το όλο. Δεν λειτουργεί διαχωρισμένα και δεν αναθέτει σε ειδικούς τις «δύσκολες» εργασίες. Είναι ικανή για όλα, επειδή είναι οργανισμός σε ζωή και δημιουργία. Δεν αυτό-υπονομεύεται και δεν υπονομεύει απελευθερωτικές διεργασίες και πρακτικές. Λειτουργεί μέσα από ένα κοινό πνεύμα που έχει γίνει συνείδηση μέσα από πολύμορφες συνθέσεις και όχι μέσα από δομές κινήματος.**

Δεν είναι του παρόντος να προχωρήσουμε σε μια εκτενέστερη τοποθέτηση για τους τρόπους δράσης αυτού του είδους. Εκείνο, όμως, που έχει σημασία είναι να παραμένει υπερκερασμένη η λογική τόσο των κάθε είδους δομών, όσο και της «παραγωγικότητας» σε καταστροφές σε πράγματα ή σε άτομα.

Η βίαιη πρακτική, εκφρασμένη μέσα από ένοπλη δράση χρειάζεται **να βασίζεται στις θεμελιακές αναρχικές θεωρήσεις.**

Με βάση αυτές να συμβάλει στο άπλωμα της αναρχικής αντίληψης, άποψης και πρακτικής

μέσα στον κοινωνικό χώρο, χωρίς συμβιβασμούς και μεσολαβητές και κυρίως πάνω σε μια διεύρυνση της αναρχικής απελευθερωτικής φιλοσοφικής σκέψης και δράσης. Δεν είναι μόνιμη αλλά ούτε και περιστασιακή. Διατηρεί ισχυρή σύνδεση με την κοινωνική δυναμική και τις δονήσεις που αυτή εκπέμπει σε κάθε φάση ή περίοδο του κοινωνικού ανταγωνισμού. Κάθε ένοπλη δράση μπορεί να επιλέγεται, στο βαθμό που είναι αναγκαία και εν δυνάμει ανακόπτει την επιθετικότητα του κράτους και των εκμεταλλευτών.

**Χρειάζεται να βρίσκεται σε αρμονία με την αναρχική προοπτική ενισχύοντας την αντικρατική και αντιεξουσιαστική διάθεση του κόσμου, χωρίς όμως και να τον υποκαθιστά.**

Αυτό σημαίνει να είναι φιλοσοφημένη και να βρίσκεται διαρκώς «μέσα στα πράγματα».

**Η ένοπλη δράση αντιδιαστέλλεται ριζικά με τον ένοπλο αγώνα.** Επειδή, ακριβώς, ο ένοπλος αγώνας βρίσκεται σε ανταγωνιστική σχέση με τα όσα σύντομα προαναφέραμε και πιο συγκεκριμένα με τη δόμηση και την χρονική διάρκεια που θα απαιτήσει η διεκπεραίωσή του. Αυτά τα δύο χαρακτηριστικά είναι που τον οδηγούν στην λογική και την διαδικασία της «αυτοπροστασίας» και κατά συνέπεια στην ανάδειξή του σαν σκοπού (από μέσο που θα μπορούσε να ήταν). Αυτό, όμως, δεν είναι το μοναδικό στοιχείο που τον κάνει ανταγωνιστικό με την αναρχική απελευθερωτική προοπτική. Είναι, ακόμη, το στοιχείο της διαπραγμάτευσης και της πολιτικής εκπροσώπησης. Κάθε ένοπλος σχηματισμός χρειάζεται την πολιτική του εκπροσώπηση. Και αντίστροφα. Πολιτικά κόμματα χρειάζονται κατά καιρούς σχηματισμούς ένοπλου αγώνα, τόσο σαν μέσο για την κατάληψη της εξουσίας, όσο και σαν διαπραγματευτικό εργαλείο απέναντι στο ήδη υπάρχον καθεστώς. Συμπτώσεις τέτοιου είδους είναι αδιαμφισβήτητο πως έχουν σαν στόχο την νομή της εξουσίας. Σ' αυτή τη σύζευξη, σύνηθες είναι το πολιτικό τμήμα να παίζει καθοριστικό ρόλο στην ύπαρξη ή μη του ένοπλου, παρά την φαινομενική ισχύ που υποτίθεται πως έχουν οι κατέχοντες τον οπλισμό. Σ' αυτό το θέμα τα παραδείγματα –και οι ανάλογες εμπειρίες– είναι πάμπολλα (IPA, Βάσκοι, κ.λπ.).

Σαν ένα εργαλείο που **έχει αποσπασθεί από την λειτουργική του σχέση με την συνολική απελευθερωτική προσπάθεια των ανθρώπων**, ο ένοπλος αγώνας **αποτελεί ένα εξουσιαστικό μέσο** για το πέρασμα του κρατικού μηχανισμού από τη μία εξουσιαστική ομάδα σε μία άλλη.

Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε σ' αυτό το σημείο. Αρκεί να επισημάνουμε πως, στο συνολικότερο πλέγμα των εξουσιαστικών επιδιώξεων και των πολιτικών σχεδιασμών και τεχνικών, η ένοπλη πτέρυγα του κάθε εξουσιαστικού μηχανισμού θα επιδείξει την ανάλογη περιφρόνηση και απαξίωση προς τους κοινωνικούς αγώνες. Είναι μια βαθειά ριζωμένη αίσθηση, από την οποία διακατέχεται, και συνειδητή στάση την οποία εκδηλώνει και ο αντίστοιχος πολιτικός σχηματισμός. Η μόνη «αναγνώριση» που μπορεί να τους δοθεί είναι



του «χρήσιμου» μέσου για την κατάληψη ή την διατήρηση της υπάρχουσας εξουσιαστικής δόμησης. Και δεν μπορεί κάποιος να μην αναγνωρίσει άλλη μία εξουσιαστική αναστροφή της ουσίας που υπάρχει στο ζήτημα της απελευθερωτικής υπόθεσης: **το μέσον για την κοινωνική απελευθέρωση να γίνεται μέσον για την διατήρηση της εξουσίας, με την μία ή την άλλη της μορφή.**

Ερχόμαστε τώρα σε μία παράμετρο του ένοπλου αγώνα, που είναι το **αντάρτικο πόλης.**

Όποιος ισχυρίζεται ότι ο ένοπλος αγώνας είναι ακηδεμόνευτος ψεύδεται ασύστολα. Το ίδιο ισχύει και για τη περίπτωση του αντάρτικου πόλης. Τα γεγονότα αποδεικνύουν το εντελώς αντίθετο. Απλά η επιβεβαίωση του γεγονότος είναι ενδεχόμενο να αργήσει να αποδειχτεί. Η μόνη ακηδεμόνευτη, ίσως, περίπτωση αφορά ορισμένες ομάδες ατόμων που εμφανίζονται είτε από απελπισία είτε από απερίσκεπτη παλληκαριά. Αλλά, τόσο η παλληκαριά, όσο και η απερίσκεπια είναι «χαρίσματα» που ισχύουν τόσο για όσους ανήκουν σε αριστερές ή αντιεξουσιαστικές ιδεολογίες, όσο και σε όσους ανήκουν στα αντίπαλα στρατόπεδα. Οπότε δεν έχει και τόση σημασία να προβάλλεται είτε το ένα σκέλος είτε το άλλο. Εκείνο που έχει σημασία είναι πως το τέλος αυτής της πρακτικής και τα αποτελέσματα δυστυχώς, έχουν επιπτώσεις στην πορεία των απελευθερωτικών αγώνων. Ο λόγος βρίσκεται στο ότι αυτού του είδους οι πρακτικές που δεν είναι απελευθερωτικές και δεν μπορούν να συμβάλλουν σε τέτοιες διεργασίες με θετικό τρόπο, ενεργούν εγκλωβιστικά, χειραγωγικά και κατασταλτικά, με αποτέλεσμα η επερχόμενη μετά την ήττα, κρατική βία και καταστολή να προκαλεί σοβαρά πλήγματα στον αγώνα των ανθρώπων για ελευθερία.

Δεν χρειάζεται να αναζητηθούν εμπειρίες από τη Λατινική Αμερική για να βγουν συμπεράσματα για το που οδηγεί μια τέτοια στάση. Η ευρωπαϊκή εμπειρία είναι αρκετή. Το «Εγχειρίδιο του αντάρτη των Πόλεων», του Κάρλος Μαριγκέλα, μπορεί να φάνταζε λαμπερό στα μάτια αγωνιζόμενων ανθρώπων πριν από σαράντα χρόνια, τώρα όμως είναι ένα κιτρινισμένο βιβλίο με εμπειρίες, που έχει βρει τη θέση του στα ράφια της ιστορίας.

Το αντάρτικο πόλης, λοιπόν, είτε κηδεμονευόμενο στα πλαίσια του ένοπλου αγώνα, είτε ακηδεμόνευτο έχει ημερομηνία λήξης. Και μάλιστα αυτή συνδέεται, συνήθως, με ήττα σε πολλά επίπεδα. Είναι αποδειγμένο πως ο ένοπλος αγώνας μπορεί να πάρει συγκεκριμένη μορφή, η οποία δεν έχει δυνατότητες να αναπτυχθεί σε συνθήκες πόλης. Έτσι, το αντάρτικο πόλης είναι το υποκατάστατο της αδυναμίας διεξαγωγής ένοπλου αγώνα. Το ιδιαίτερα αδύναμο σημείο του είναι πως είναι ευάλωτο στους κρατικούς μηχανισμούς. Ο λόγος που ισχύει αυτό οφείλεται στο ότι **δραστηριοποιείται σε ένα επίπεδο, το οποίο είναι κατ'εξοχήν προνομιακό για το κράτος.**

Επί πλέον, το αντάρτικο πόλης δρα, κυρίως, ως μονάδα ανορθόδοξου πολέμου μέσα σ' ένα ασφυκτικό περιβάλλον, είτε υπάρχει ένοπλος αγώνας στον οποίο είναι ενταγμένο, είτε κινείται μεμονωμένα.

Μια ακόμα ιδιαίτερη αδυναμία του βρίσκεται στο ότι η διεξαγωγή του αντάρτικου πόλης έχει περιορισμένη σύνδεση με κοινωνικά κομμάτια, σε σχέση με αυτήν που συνήθως απολαμβάνει η διεξαγωγή ενός ένοπλου αγώνα. Η κατάληξή του είναι να αναλώνεται σε πρακτικές είτε αυτοσυντήρησης, είτε σε μια, προκαθορισμένου φινάλε, αντιπαράθεση με τις κατασταλτικές δυνάμεις του κράτους. Η εμπειρία από την Ιταλία (Ερυθρές Ταξιαρχίες), τη Γερμανία (RAF), τη Βρετανία (Οργανισμένη Ταξιαρχία), τη Γαλλία, αλλά και την Ισπανία είναι χαρακτηριστική.

Αυτές οι εμπειρίες είναι που επιβεβαιώνουν όσα έχουν αναφερθεί προηγουμένως. Κι όμως, διαπιστώνει κάποιος μια συνεχώς επαναλαμβανόμενη πορεία με μικρές παρεκκλίσεις που οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα αφήνοντας πίσω ένα ισχυρό κρατικό μηχανισμό, σακατεμένες ελπίδες και όνειρα και ένα κενό που για να αναπληρωθεί **χρειάζεται πείσμα, επιμονή, διαρκή προσπάθεια και, κυρίως, καλή θέληση...**

Συσπείρωση Αναρχικών

Δημοσιεύτηκε στη ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, φύλλο 101, Ιανουάριος 2011

[Το Α' μέρος ΕΔΩ](#)